

145. JÁSZI OSZKÁR ÉS VÁMBÉRY RUSZTEM TÁVIRATA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(New York, 1945. szeptember 17.)

Please inform us when do you intend to leave for Hungary. Vámbéry has as yet not received official invitation.

PIL 704. f. 81. ó. c. (eredeti távirat)

*

Kérjük, tájékoztass, mikor szándékozol Magyarországra indulni. Vámbéry még nem kapott hivatalos meghívást.

146. BÖLÖNI GYÖRGY KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Párizs, 1945. szeptember 19.)

Kedves Elnök úr,

tegnap Judith¹ látogatott meg, aki Németországból jött meg pár napi szabadságra. Nagyszerűen néz ki, igazán kedves és elragadó. Azt hiszem, rövidesen Londonban lesz. Úgy számítja, hogy innen Németországba tér vissza, onnan pedig azonnal Angliába megy.

Ma Darvastól² kaptam levelet, melyben arról is szól, hogy nem vagytok e pillanatban teljesen erősek egészségileg, s ez valahogy tanácsalanná tesz a hazai úttal szemben. Azt mindenesetre meg kell gondolni, hogy csak biztos utazási lehetőséggel térjen haza az ember. Nekünk e pillanatban csak Párizs-Bécs áll rendelkezésünkre, s addig, míg Bécs-től nem tudok valami pozitívát az útról, nem is merek magunk részéről nekiindulni. Számunkra a helyzet most a következő:

Miután, amint írtam, az oroszoktól azt a választ kaptam, hogy semmi akadálya nincs részükről utamnak, folytatom az úti előkészületeket. A légügyi minisztertől kapok ordre de missionnal helyet repülőgépre Bécsig. Addig azonban, míg francia visszautazási vízum nincs a kezemben, nem akarok elmenni, mert így könnyebben térhetek vissza. Megvan ugyan bennem a vágy és a készség otthon dolgozni és otthon maradni, ha kell, de ez a magyar föld számomra mégis ismeretlen világ. Mit tudom én, hogyan tudok otthon beilleszkedni, mert bizonyára nem várnak csak tárt karok, hanem itt-ott ellenséges szemek is. Lakásunkat, egész háztartásunkat, ha jelentéktelen is, könyveimet, amik hatalmas csomót tesznek ki, nem tudom likvidálni. Lakásomat meg kell tartanom. Párizsba tehát mindenképp vissza kell térnünk, ha nem lehet véglegesen, de ideiglenesen mindenképpen. Papírjaimmal tehát rendben kell legyek. E formalítások hosszú időt vesznek igénybe, s e hónap végénél hamarébb kész nem lehetek. Utunk tehát október első napjainál hamarébb nem lehet meg.

Azért írom ezeket ilyen részletesen, hogy késlekedésünk okait mutassam. Miután semmiféle értesítem a magyaroktól nem volt, s az oroszok hosszú időn át válasz nélkül hagytak, le is mondtam már a hazatérés reményéről. Most azonban papírjaim rendezése s főleg a vízak megszerzése öli az időt, hiába verném az indulót.

Nagyon szeretnék tudni, hogy te mennyiben vagy készülődéseiddel. Mi az akadály, meddig lehetne avionnal menni, s ami elsősorban fontos, az egészségetek s a ti magatok vágya és óhajtása. Feleséged jöhetne-e már, és kívánczozna-e veled? Vagy talán valamivel később, amikor már helyet csináltál megfelelő fogadására?

Ha az időpontunk összevág és te is óhajtod, hazatérésünket Bécs-től összekapcsolhat[n]ók, ha ugyan te is ezt az útirányt vennéd, és ez lenne utolsó kényszerállomásod.